

#	Gemeente	Partij	Onderwerp/thema	Vraag	Antwoord
1	Hilversum	D66	Bedrijvigheid	Concurrentie a. Er wordt opgemerkt door Buck consultants dat HUBlaricum als herontwikkelde ziekenhuislocatie - & de Crailose kolonel Palmkazerne op onderdelen mogelijk kunnen concurreren als HUBlaricum wordt getransformeerd in een multifunctioneel (mixed-used) gebouw met ruimte voor wonen, werken, ontmoeten, horeca, ambulancepost en medisch centrum. Vraag hoe wordt concurrentie voorkomen? b. In hoeverre is de vestiging van creatieve bedrijvigheid in de Hilversumse spoorzone concurrerend voor de intentie op Crailo creatieve bedrijvigheid aan te trekken ("media, entertainment, kunst en cultuur ICT, creatieve diensten")?	a. Concurrentie wordt voorkomen door tijdige afstemming met dit naburig project en gemeente Blaricum. Beide partijen hebben een gezamenlijk belang om de nadelen die met dit soort concurrentie samengaan te voorkomen. Er zijn mogelijkheden om voor beide locaties tot een onderscheidend concept te komen zonder dat deze concurrerend zijn. Dit zit vooral in de aard van de bestaande c.q. te behouden en te transformeren bebouwing die onderscheidend is ten opzichte van elkaar. b. Concurrentie met de creatieve bedrijvigheid in de spoorzone is niet te verwachten mede gezien de argumenten die onder a zijn genoemd. De verschillende werkmilieu's en de interesse daarvoor vanuit de markt zijn sterk locatie gebonden en hot spots ontstaan juist op locaties die op een natuurlijke manier interessant zijn voor kleine bedrijven. De ontwikkelingen in de Randstad in bijv. Amsterdam en Utrecht geven aan dat er grote behoefte is aan uitbreidingsruimte voor kleinschalige bedrijvigheid. Voor De Gooi en Vechtstreek is deze ontwikkeling derhalve kansrijk.
2	Hilversum	D66	Bedrijvigheid	Buck consultants merkt op "Op dit moment is de belangstelling vanuit de markt voor vestiging op Crailo erg diffuus." Kunt u verhelderen wat hiermee wordt bedoelt.	Hiermee wordt bedoeld dat marktpartijen die zich al gemeld hebben bij de GEM Crailo omdat zij geïnteresseerd zijn in mogelijke vestiging op Crailo qua sector/activiteiten een erg divers karakter hebben. M.a.w. er is geen duidelijke typering te geven van de aard van de bedrijven die zich als geïnteresseerde hebben gemeld. Buck Consultants geeft aan dat het opstellen van een acquisitieplan gericht op een nieuw een gewenst profiel met de sterke punten van Crailo (goede bereikbaarheid, duurzaamheid, energie en mobiliteit) kansrijk is ook omdat bedrijven zich in toenemende mate wensen te verbinden aan duurzaamheid. Het opstellen van een acquisitieplan is onderdeel van het takenpakket van de GEM.
3	Hilversum	D66	Bouwhoogte	Maximale bouwhoogte Het plan voorziet in de maximale bouwhoogte van 20 meter. Is in de GREX ook gerekend met varianten in de maximale bouwhoogte; met name de maximale bouwhoogte limiteren tot 15 meter (5 bouwlagen). Dit om zo meer recht te doen aan de wens van de omwonenden de bebouwing niet hoger dan 12 / 13 meter te maken en het illusielandschap beter te beschermen.	In de GREX is niet gerekend met varianten in de maximale bouwhoogte. De basis voor de GREX is het programma van 500 woningen. Met toevoeging van 90 woningen is het mogelijk om binnen GREX te komen tot een betere verdeling tussen de verschillende segmenten. De hoogteaccenten die nu worden beoogd passen in het kwaliteitsbeeld dat de ontwerpers voor ogen staat in het plan op de hei. De omwonenden hebben aan gegeven dat met name in het deel rond de palmkazerne de hoogte beperkt moet blijven tot de nu bestaande bebouwing van 12/13 meter. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar pagina 80 van het stedenbouwkundig- en landschapsplan. De maximale hoogte in het plan is 18 meter c.q. het realiseren van 6 bouwlagen.
4	Hilversum	Hilversums Belang	Bouwhoogte	Wat wordt de maximale hoogte?	Per ontwikkellocatie varieert de bouwhoogte. De maximale bouwhoogte is 18 meter en 6 bouwlagen. De ruimtelijke verbeeldingskaart geeft op pagina 149 per ontwikkellocatie de maximaal toelaatbare hoogte aan.
5	Hilversum	ChristenUnie	Ecawal	Er is uitgebreid gesproken met het GNR. Hoe kijkt het GNR aan tegen een grondwal welke voor een zeer groot deel bestaat uit zonnepanelen en de impact die dat heeft op de natuur?	Het GNR is hier positief over. De GEM heeft zich er in goede samenwerking met het GNR en de vertegenwoordiger van de WUR (Wageningen universiteit) voor ingespannen dat er op de ontwikkellocatie een goede afscheiding komt voor de ten zuidoosten van de ecawal gelegen natuurcorridor via de Natuurbrug Laarderhoogt. Vanuit het GNR zijn er geen bedenkingen of bezwaren geuit t.a.v. het toepassen van zonnepanelen op de ecawal om deze een multifunctioneel karakter te geven. Uiteraard zal het voorkomen van impact op de natuur aandachtspunt zijn bij de verdere uitwerking en blijft de GEM hierover in overleg met het GNR. De uitwerking van het ontwerp zal in goed overleg plaatsvinden met het GNR en het GNR heeft toegezegd waar mogelijk mee te werken aan de totstandkoming van de ecawal.
6	Hilversum	CDA	Energie	Is de energie visie wat optimistisch? wat is de impact van 'all-electric'? Waar kan ik dat vinden?	Voorgesteld wordt om 'energie' als 1 van de 4 duurzame bouwstenen voor de ontwikkeling van Buurtschap Crailo vast te stellen. Hierbij past het hanteren van een hoog ambitieniveau voor 'energie'. De energievisie is ingestoken op een haalbaar en realistisch concept, dat doorgerekend is op basis van reële aannames.

#	Gemeente	Partij	Onderwerp/thema	Vraag	Antwoord
					Het concept met een 'all- electric' infrastructuur waarbij de benodigde warmte met elektrische warmtepompen in de woning wordt opgewekt wordt in paragraaf 5.5 van de energievisie (bijlage 5 bij het raadsvoorstel) besproken. In paragraaf 6.1.3. van de energievisie is aangegeven wat de impact is qua benodigd schaduwvrij dakoppervlak. In bijlage 3 bij de energievisie is de impact aangegeven qua hoeveelheid PV-panelen per woning. De planning voor het vervolg is om allereerst een concreet plan van aanpak op te stellen als eerst volgende stap om het energieconcept op de verschillende aspecten (systeem, organisatie en ontwerp) uit te werken. Een en ander kan ook onderdeel worden van het op testellen bestemmingsplan met verbrede reikwijdte.
7	Hilversum	Hilversums Belang	Energie	Zelfvoorzienend energie : Kader energievisie: Zou het buurtschap in plaats van een energieleverend buurtschap Crailoo , getransformeerd kunnen worden naar een 100% zelfvoorzienend buurtschap Crailoo kunnen worden als uitgangspunt. Er is namelijk geen reden om energie te leveren want er is energie genoeg. De uitdaging is met name opslag van energie, in plaats van energie opwekken. Bijvoorbeeld zwembijver: tevens ideaal voor warmte -en koude opslag	Aan de ambitie om energiepositief te zijn wordt invulling gegeven door het voldoen aan de klimaatdoelstelling voor 2050 als uitgangspunt te nemen. Dit betekent dat de warmte en de energievraag van de woningen en van de mobiliteit binnen het buurtschap wordt opgewekt. Zo wordt het buurtschap wat betreft energie zelfvoorzienend. Omdat vraag en aanbod soms variëren zal het buurtschap op sommige momenten energie aan het net leveren, maar dit is niet de doelstelling. Mogelijkheden zoals een buurtbatterij om tijdelijke overschotten aan energie binnen het buurtschap op te slaan, zodat deze benut kan worden op het moment dat er op het buurtschap meer vraag naar energie is dan de zonnepanelen op dat moment leveren, worden nader onderzocht in het kader van de nadere uitwerking van het te implementeren energieconcept.
8	Laren	VVD	Energie	Wat betekent de term 'smart energy'?	Hiermee wordt bedoeld op het slim omgaan met energie. Dit wordt gedaan door een ICT systeem. Met een dergelijk systeem kan er bijvoorbeeld op gestuurd worden dat de vraag naar elektriciteit hoger wordt op het moment dat er veel energie geproduceerd wordt. Ook kan een eventueel (tijdelijk) overschot aan energie bijvoorbeeld aan het net teruggeleverd worden op het moment dat er de meeste vraag is en de kilowatt-uur prijs relatief hoog.
9	Laren	VVD	Energie	In paragraaf 5.2 'Waterstof-infrastructuur met waterstofketels' van het rapport van Merosch met de energievisie (bijlage 5 bij het raadsvoorstel) wordt de hoge CO2 uitstoot van een concept met waterstof-infrastructuur en waterstofketels als één van de redenen genoemd waarom dit concept niets als een passende oplossing voor Crailo wordt beschouwd. Kunt u dit nader toelichten?	De reden is dat de productie van waterstof momenteel nog leidt tot een hoge CO2 emissie. Het gebruik van waterstof zelf kent geen CO2 emissie. Daarnaast zijn de technieken voor het gebruik van waterstof momenteel nog onvoldoende ontwikkeld om dit toepasbaar te maken op een buurtschap met de omvang van Crailo.
10	Hilversum	Hilversums Belang	Gebed zonder End	Hoe wordt het fietspad dat beheerd wordt door GNR vrijgesteld na zonsondergang, aangezien het een belangrijke ader is voor schoolgaande kinderen en werkenden die voor zonsopgang in de winter al op pad gaan.	Het Gebed zonder End is in eigendom en beheer van GNR. Omwille van de natuur is dit gebied tussen zonsopgang en zonsondergang niet toegankelijk. Openstelling van dit gebied in deze periode is geen onderdeel van de planvorming.
11	Hilversum	D66	Grondexploitatie	Grondexploitatie (GREX) De Algemene aandeelhoudersvergadering van de GEM Crailo BV stelt de GREX vast. Kunt u de raden onder opgelegde geheimhouding inzicht geven in de verschillende beschikbare scenario's in termen van kosten, opbrengsten en inschatting van risico's?	Het is de verantwoordelijkheid van de AV van de BV Crailo om verantwoording af te leggen aan de gemeenteraden over de deelnemingen. De grondexploitatie voor Crailo wordt in het eerste kwartaal van 2020 geactualiseerd. Op basis daarvan wordt nader inzicht en een onderbouwing gegeven voor de financiering van het plan. Zoals in het raadsvoorstel aangegeven is op basis van de huidige inzichten en actualisatie de conclusie gerechtvaardigd dat het stedenbouwkundig- en landschapsplan gerealiseerd kan worden binnen de kaders zoals vastgesteld bij de aankoop van Crailo in december 2017. De in 2020 op te stellen actualisering van de grondexploitatie maakt vervolgens onderdeel uit van het door de gemeenteraden vast te stellen bestemmingsplan en MER. Het bovenstaande betekent dat in deze fase van de planvorming geen nader inzicht in de verschillende scenario's kan worden verstrekt.
12	Hilversum	Hilversums Belang	Inrichting openbare ruimte	Waarom wordt er gekozen voor heide, en niet voor meer bomen/bosjes - door meer bomen is de warmtestress nihil	Door in Op de Hei voor heischraal grasland te kiezen wordt op een natuurlijke wijze aangesloten bij de aanwezige natuurlijke omgeving en wordt de bestaande hei/omgeving? als het ware het gebied in getrokken. Juist het toevoegen van heischraal grasland dat goed samengaat met het realiseren van woningbouw, zorgt voor een versterking van de biodiversiteit binnen Crailo zoals het rapport van Tauw aangeeft. Uit de hittescan voor Crailo kan de conclusie getrokken worden dat Crailo een relatief koel gebied is in relatie tot de meer stedelijke omgeving van

#	Gemeente	Partij	Onderwerp/thema	Vraag	Antwoord
					Bussum Zuid. In het landschapsplan wordt het handhaven van zoveel mogelijk groen (bossages en bomen) en waar nodig de aanplant van nieuwe bomen als uitgangspunt genomen.
13	Hilversum	D66	Mobiliteitsconcept	Locatie /Mobiliteit Buck Consultants ziet als succesfactoren voor vergelijkbare projecten een drietal vestigingsfactoren (centraal stedelijke ligging, goede bereikbaarheid per OV & langzaam verkeer, directe wegverbindingen en parkeergelegenheid) en merkt op dat die ontbreken voor Crailo. De GEM Crailo laat aanvullende onderzoeken verrichten naar de haalbaarheid van het mobiliteitsconcept. Deze onderzoeken zijn volgens de planning eind januari beschikbaar voor consultatie met stakeholders. Zouden de raden op dat moment ook de onderzoeksrapporten kunnen ontvangen omdat zij mogelijk impact hebben op het stedenbouwkundig plan?	Het onderzoek naar het mobiliteitsconcept voor Crailo vindt plaats in het eerste kwartaal van 2020 en is derhalve niet beschikbaar voor de behandeling c.q. bespreking van het stedenbouwkundig- en landschapsplan. Het onderzoek naar de invulling van het mobiliteitsconcept wordt betrokken bij de onderbouwing van de verkeersparagraaf van de MER en het bestemmingsplan en zal bij de besluitvorming over het bestemmingsplan ook aan de gemeenteraden worden verstrekt. Het onderzoek kan tevens gebruikt worden voor het nog op te stellen acquisitieplan voor de bedrijvigheid.
14	Hilversum	D66	Oriëntatie in het gebied	Oriëntatie Waar de onderbouwing van hoogteaccenten stoelt op het verbeteren van de oriëntatie in het gebied komt de vraag of als alternatief is gedacht aan een creatievere manier zoals het inzetten met (natuurlijke) kunstwerken of andere onderscheidende accenten in bv. materialisering?	De nu voorliggende besluitvorming heeft betrekking op het vaststellen van de landschappelijke en stedenbouwkundige uitgangspunten voor Crailo. Zaken als belangrijke structuren, maximale hoogten en functies zijn op de ruimtelijke verbeeldingskaart vastgelegd. Zaken als (natuurlijke) kunstwerken of andere onderscheidende accenten die een rol kunnen hebben voor de oriëntatie in het gebied zijn in dit stadium nog niet vastgelegd. Bij het nog op te stellen beeldkwaliteitsplan dat tegelijk met het bestemmingsplan aan de raad wordt voorgelegd, en het ontwerp van de openbare ruimte kan hier nader invulling aan worden gegeven.
15	Hilversum	CDA	Programma	Onze indruk bestaat dat gezien de gekozen doelgroepen het merendeel naar grootstedelijke verlaters zal gaan. We bouwen voor Amsterdam. Op welke manier speelt de binding met het Gooi een rol (economisch/sociaal gebonden)?	Het rapport van Companen geeft aan voor welke doelgroepen Crailo met name interessant is. De in het rapport genoemde doelgroepen voor Crailo , zijn ook ruim vertegenwoordigd in de drie gemeenten c.q. de Gooi en Vechtstreek. Dit betekent dat vooral ook in de behoefte voor de omliggende gemeenten kan worden voorzien. De inschatting is dat Crailo juist voor de bewoners van de omliggende gemeenten interessant is ook mede gezien de massale belangstelling op de open Crailo dagen. Via een nog op te stellen initiatievenkader is het mogelijk om geïnteresseerde groepen uit de omliggende gemeenten de mogelijkheid te bieden via bijv. collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) of op een andere wijze een eigen project te realiseren.
16	Hilversum	ChristenUnie	Programma	Er worden in het nieuwe plan een aantal woningen toegevoegd in het midden dure segment. Tevens wordt er een aantal meters toegevoegd met betrekking tot werken. a. In hoeverre heeft deze toevoeging impact op de bouwhoogtes? b. In hoeverre zal deze extra woningen financiële impact hebben op de exploitatie?	a: In het plan is beschreven dat met het toevoegen van 20/25 woningen op de hei het mogelijk is om het aantal woningen in het middensegment te vergroten. Dit betekent dat voor een aantal zorgvuldig geselecteerde plekken de mogelijkheid is om appartementen in 6 bouwlagen te realiseren. Bij de intensivering van de woningbouw is gekozen om met name de hoogte te gebruiken en dit niet ten koste te laten gaan van het omringende landschap en natuur. b: in het project worden 90 woningen toegevoegd aan het basisprogramma van 500 woningen. Reden is dat voldaan kan worden aan de wens van de gemeenteraden een meer evenwichtige verdeling te maken tussen duur/ midden/ sociaal. De nieuwe verdeling voldoet meer aan dit wensbeeld. Het toevoegen van meer woningen betekent dat de grondexploitatie voor wat betreft de opbrengstenkant niet negatief wordt beïnvloed door het toevoegen van extra middensegment en sociale huurwoningen.
17	Hilversum	D66	Programma	Woningbouw aantal en segmentering De raden hebben geïnformeerd of binnen de gedefinieerde bouwopgave van 500 woningen een groter % woningen voor het middensegment dan 1/3 kan worden opgenomen, waarbij is gedacht aan een geringer % in het dure segment. Er is niet gevraagd meer dan 500 woningen te realiseren op Crailo. Omdat het beoogde scenario ontbreekt is de vraag of het alsnog kan worden toegevoegd	Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van de vragen onder 16. Een scenario waarin er minder duur segment gerealiseerd wordt is niet haalbaar mede gezien de analyse van de opbrengsten bij de grondexploitatie die is vastgesteld door de gemeenteraden bij de aankoop van Crailo in december 2017. De enige mogelijkheid om een evenwichtiger programma te bewerkstelligen is het toevoegen op een verantwoorde manier van meer woningen zonder dat dit ten koste gaat van de ruimtelijke kwaliteit van het plan.
18	Hilversum	D66	Programma	Bestemmingswijziging	Uit de analyse van STEC die is uitgevoerd ten behoeve van de Gooi en Vechtstreek is de conclusie getrokken dat er een uitbreidingsbehoefte bestaat voor de gehele regio van 14 ha. (schuif- en uitbreidingsruimte) Volgens de analyse van Buck is een

#	Gemeente	Partij	Onderwerp/thema	Vraag	Antwoord
				Ecorys stelde in 2016 een vraagraming op voor alle regio's in de MRA. Hieruit volgt voor de Gooi en Vechtstreek een ruimtebehoefte voor bedrijven tot 2030 van nul hectare. Ook tot 2050 is de ruimtebehoefte volgens deze raming nul ha. Wordt gelet op deze ramingen en de vrij beschikbare ruimte van 3,5 ha. in Blaricum (en nog afgezien van de 'belangstelling van de markt die voor Crailo 'diffuus' is) eventueel al concreet geanticipeerd op een (gedeeltelijke) bestemmingswijziging naar woningen?	bedrijventerrein op Crailo gezien de excellente ligging zeker kansrijk en is het mogelijk met een acquisitieplan gericht op duurzaamheid hier een mooie mix van bedrijvigheid aan te trekken. Er is derhalve geen sprake van dat er voor gesorteerd zal worden op een mogelijk bestemmingsplan wijziging naar woningbouw. Het streven voor Crailo is met name te zoeken naar een gemengd milieu van wonen, werken en bijbehorende voorzieningen.
19	Hilversum	Hilversums Belang	Programma	Hoe komt er een goeie mix van corporaties, jonge starters, ouderen?	De doelgroepen corporaties, jongeren en ouderen zijn groepen die in het rapport van Companen naar voren komen als kansrijk. Companen ziet deze groepen ook als een groeimarkt in de Gooi en Vechtstreek. Met name de versterking van het middensegment is interessant voor de jonge starters evenals de appartementen in het meer dure segment voor de ouderen. In het kader van de ontwikkelstrategie zal overleg plaatsvinden met de corporaties over de beoogde doelgroepen in de sociale huur. In het plan wordt voor elk deelgebied uit gegaan van menging van sociaal/midden en duur.
20	Hilversum	Hilversums Belang	Programma	a. Hoeveel woningen krijgt Hilversum terug voor de investering die zij plegen ivm de grondaankoop en wat is de verdeling van sociale huur, en middenduur woningen? b. Hoe is het verdeeld over de andere 2 Gemeentes? Volgens de woonvisie was het 1/3 sociale huur (minimaal 200) - 1/3 middenduur (ipv 100 in plan naar verdubbelen minimaal 200) - 1/3 duur (moet terug naar 200 ipv 236): in de woonvisie komt dit niet tot uiting en is in strijd met de samenwerkingsovereenkomst.	a: De afspraken die de gemeenten hebben gemaakt in de samenwerkingsovereenkomst is dat de gemeenten een integraal plan maken waar niet gekeken wordt naar het de verdeling van de woningen en de categorieën sociaal, midden en duur binnen de gemeentegrenzen. Vanuit de gedachte dat een menging van sociaal, midden en duur de beste voorwaarden geeft om te komen tot een gezond woon- en leefklimaat is er voor gekozen om per deelgebied (de Palmkazerne, Op de hei en Op zuid) te komen tot een gezonde mix. b: Zie het antwoord onder a. De verdeling is een resultante van de integrale benadering die bij de start van het project bij de aankoop is vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst. Voor Crailo zijn de afspraken zoals vastgelegd in de grondexploitatie behorende bij de aankoop in 2017 uitgangspunt voor het programma. Daarin is in een motie van de drie gemeenteraden vastgelegd en gevraagd te onderzoeken of het middensegment deel (20 %) vergroot kan worden. Het resultaat van dit onderzoek is zichtbaar in het nieuwe voorstel voor de bouw van 90 woningen extra. Hiermee wordt een forse inspanning geleverd om te komen tot een meer evenwichtige verdeling.
21	Hilversum	PvdA	Programma Segmentering	In het Stedenbouwkundig- en landschapsplan buurschap Crailo zijn drie scenario's opgenomen waarbij de segmentering in sociaal, middenhuur en duur wordt aangegeven. Kunt u aangeven op basis van de drie scenario's hoeveel sociale, middenhuur en dure woningen voor elke gemeente gerealiseerd zouden kunnen worden?	Voor het antwoord op deze vraag wordt verwezen naar het antwoord op de vraag onder 15 a. De doelstelling van het project is het maken van een integraal plan waar de gemeentegrenzen geen rol spelen als het gaat om de exacte verdeling van zowel het aantal woningen als ook de segmenten.
22	Hilversum	CDA	Reikwijdte besluitvorming & invloed gemeenteraad	a. Waar zeggen we nu precies 'ja' tegen – We gaan de ruimtelijke verbeeldingskaart vaststellen. Geven we daarmee feitelijk akkoord op de inhoudelijke planvorming op de verschillende elementen zoals de woonvisie, verkeersvisie, energievise e.d.? b. Als dat zo is: Deze moeten echter op veel onderdelen nog worden geconcretiseerd (wat ook logisch is in deze fase). Daarna zal het geheel worden omgebouwd tot een bestemmingsplan die eind 2020 weer terugkomt in de raad. Welke ruimte hebben de raden dan in de tussentijd nog om inhoudelijk invloed uit te oefenen?	a. Centraal staat in de besluitvorming de ruimtelijke verbeeldingskaart. Het vaststellen van deze kaart is belangrijk om te kunnen dienen als basis voor de bestemmingsplan kaart. Daarnaast worden de speerpunten benoemd die richtinggevend zijn in de verdere ontwikkeling: Beslispunt 3 luidt: De thema's identiteit, energie, biodiversiteit en mobiliteit vast te stellen als belangrijkste speerpunten voor het Stedenbouwkundig- en landschapsplan Buurtschap Crailo. Met de instemming op deze thema's geven der gemeenteraden een akkoord op de inhoudelijk uitwerking van de speerpunten. In de verbeeldingskaart is de ruimtelijk vertaling van de vier speerpunten voor zover hier sprake van is opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn bijv. de Ecowal en de introductie van centrale verkeershubs in de drie deelgebieden. Het stedenbouwkundig- en landschapsplan is zodanig flexibel dat het plan elke uitkomst van het onderzoek naar het mobiliteitsconcept (bijv. in zake de vast te stellen parkeernorm en parkeerordening) kan faciliteren. De onderzoeken die ten grondslag liggen worden niet integraal vastgesteld maar dienen als toelichting c.q. onderlegger voor de verschillende thema's. De

#	Gemeente	Partij	Onderwerp/thema	Vraag	Antwoord
					onderzoeken zullen ook betrokken worden betrokken voor de beschrijving van de thema's in zowel het bestemmingsplan als het MER. b. Zie hiervoor tevens het antwoord onder a: de onderzoeken die nu gedaan zijn lopen vooruit op en maken onderdeel uit van het bestemmingsplan en de MER. Aangekondigd is het uitvoeren van een onderzoek naar het mobiliteitsconcept in het 1e kwartaal van 2020. Dit onderzoek zal tevens als onderlegger dienen voor zowel MER als bestemmingsplan. Voortschrijdend inzicht en uitwerking in 2020 met betrekking tot de overige speerpunten zal ook worden mee genomen in het bestemmingsplan. De gemeenteraad stelt eind 2020 het bestemmingsplan vast inclusief de daaraan ten grondslag liggende onderzoeken. Formele besluitvorming door de gemeenteraden over onderzoeken zoals het verkeersonderzoek is niet voorzien. Wel zal de gemeenteraad tussentijds worden geïnformeerd over de voortgang. Een informatiesessie zal in ieder geval plaatsvinden voordat het ontwerpbestemmingsplan en het MER vrij gegeven worden voor het indienen van zienswijzen.
23	Hilversum	Hilversums Belang	Relatie MRA Sleutelgebied Gebied Hilversum	a. Kan dit (MRA Sleutelgebied Gebied Hilversum) geïntegreerd worden in het Crailoo Plan? b. Meer wonen, minder bedrijven. Alleen Middenstand waar buurtbewoners deel in nemen en gebruik van maken als bedrijven die er vestigen. Is het mogelijk meer woonmogelijkheden te creëren dan nu in het plan? c. Spiegelhorst én kazerne herontwikkelen voor wonen - community waarin ouderen en jongeren samenwonen en elkaar ondersteunen?	a: Een integratie van MRA sleutelgebied Hilversum met de ontwikkeling van Crailo is niet voorzien. Crailo is een project van drie gemeenten en drie aandeelhouders die hiervoor een samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten die leidend is voor de gemaakte afspraken in het project. Beide projecten zullen derhalve separaat ontwikkeld worden. Afstemming van planning , inhoud en programma tussen beide projecten kan plaatsvinden binnen Hilversum , indien gewenst binnen het Bestuurlijk Overleg van Crailo BV en waar nodig in regionaal verband binnen de Gooi en Vechtstreek. b: Voorzien zijn 90 woningen extra in het plan. De onderbouwing hiervan treft u aan in het raadsvoorstel. De bedrijvigheid en voorzieningen zijn belangrijke onderdelen van het plan, juist vanwege de doelstelling om een volwaardige wijk te realiseren waar werken, wonen en recreëren leiden tot een multifunctionele en leefbare wijk. c: Het uitgangspunt voor zowel Spiegelhorst als ook het Kazernecomplex is gericht op het leggen van verbindingen van creatieve bedrijvigheid en bijpassende (commerciële) en maatschappelijke voorzieningen met wonen. Voorbeelden elders laten zien dat met name in te transformeren panden dit succesvol kan worden toegepast. De exacte uitwerking van bovenstaande principe volgt later en zal ook onderdeel zijn van de ontwikkelingsstrategie voor Crailo.
24	Hilversum	ChristenUnie	Toegankelijkheid	a. In hoeverre zijn er mogelijkheden om het gebied toegankelijker te maken? b. Wat is de impact op het milieu als het GNR gebied meer opgesteld wordt? We hebben nu gezien dat het GNR het gebied erg afsluit en dat er tussen zonopgang en zonsondergang ook niet over het "Gebed zonder End" gefietst mag worden. In hoeverre ontmoedigt dat de leefbaarheid en bereikbaarheid van deze belangrijke "langzaam verkeerspassage" Hoe wordt hier tegen aan gekeken als duurzaamheid één van de belangrijke pijlers is?	a: In het plan wordt de toegankelijkheid als volgt gegarandeerd: er is een centrale ingang waar het autoverkeer wordt verdeeld over de drie deelgebieden via de Panoramaweg. Er wordt sterk ingezet, zowel binnen het gebied alsook in wisselwerking met Bussum Zuid, op goede en snelle fiets- en voetgangersverbindingen dwars door het gebied. Bussum Zuid wordt directer verbonden met de verkeersknoop en OV bij de A1. En er komen 2 toegangen vanuit Crailo voor fiets- en voetgangers. De huidige auto-ontsluiting aan de Amersfoortsestraatweg wordt een fiets- en voetgangersverbinding. De auto zal hier in de toekomst worden geweerd. b: De toevoeging van natuur bij Laarderhoogt betekent dat de faunapassage meer optimaal kan werken. Dit is van belang voor een goed werkende natuurverbinding. Het Gebed zonder End is van het begin af aan als randvoorwaarde in het plan mee genomen. Aangezien het Gebed zonder End in eigendom is van GNR heeft over de inpassing meerdere malen overleg plaats gevonden. Voor Crailo geldt dat er een extra passage wordt gemaakt door de introductie van de laan van Crailo waardoor de oversteekbaarheid groter is en de connecties tussen gebieden onderling worden geoptimaliseerd. Voor de ontwikkeling van Crailo vormt het gebed zonder end geen barrière en is dit een waardevol landschapselement dat het groene en ecologische karakter van Crailo versterkt.

#	Gemeente	Partij	Onderwerp/thema	Vraag	Antwoord
25	Hilversum	D66	Toetsing welstand	Coördinatie De gemeenten hebben ieder hun onafhankelijke toetsingscommissies voor welstand. Hoe is de coördinatie voorzien tussen deze onafhankelijke commissies?	De drie welstandscommissies hebben een advies uitgebracht over het Stedenbouwkundig- en landschapsplan aan de drie colleges van B&W. Tevens is er een gezamenlijke bijeenkomst geweest van vertegenwoordigers van de drie welstandscommissies en het kwaliteitsteam Crailo. Deze uitwisseling is als zeer waardevol ervaren door de deelnemers en zal nog een keer plaatsvinden bij de opstelling van het Beeldkwaliteitsplan voor Crailo. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan zal een voorstel worden gedaan aan de drie gemeenteraden over de formele instelling van een kwaliteitsteam Crailo voor de beoordeling van de bouwplannen met vertegenwoordiging vanuit de drie afzonderlijke welstandscommissies en het kwaliteitsteam van Crailo.
26	Hilversum	D66	Uiterlijk/materialisatie woningbouw	Houtbouw Waar grenswaarden kritisch kunnen zijn voor het wel of niet kunnen bouwen en houtbouw een positief effect sorteert en mogelijk sterker appelleert aan de doelgroepen dan meer traditionele bouwconstructies is de vraag of houtbouw in overweging wordt genomen? https://www.vpro.nl/programmas/tegenlicht/kijk/afleveringen/2019-2020/houtbouwers.html vgl. "VPRO Tegenlicht vond drie woningcorporaties die de houten eeuw al hebben omarmd. Reacties op houtbouw-uitzending Onze kijkersmail ontplofte, de Meet Ups zaten stampvol en onze architecten werden overladen met positieve reacties."	Het beeldkwaliteitsplan Crailo wordt in 2020 opgesteld tegelijkertijd met het bestemmingsplan. Bekend is dat houtbouw een duurzaam materiaal is voor woningbouw. In het beeldkwaliteitsplan zal verder worden ingegaan op de materialisering en de vraag in hoeverre dan wel in welke mate houtbouw op Crailo onderdeel wordt van de voorschriften voor bebouwing.
27	Hilversum	Hilversums Belang	Uiterlijk/materialisatie woningbouw	Kunnen er in het plan houten woningen opgenomen worden - CO2 neutraal, past ook in de stijl van de Gooische woningen; houten huizen.	Zie voor beantwoording vraag 26.
28	Hilversum	Hilversums Belang	Uiterlijk/materialisatie woningbouw	Hoeveel invloed kunnen we hebben op de huisstijlen in het plan? De Gooische uitstraling missen wij in het plan.	Zie voor beantwoording vraag 26: het beeldkwaliteitsplan zal als onderdeel van het bestemmingsplan Crailo worden voor gelegd voor vaststelling door de drie gemeenteraden.
29	Hilversum	Hilversums Belang	Voorzieningen	Het hele Park zou zelfvoorzienend algemene voorzieningen moeten worden bijvoorbeeld: volkstuinten, biologische middenstand, verpakkingsvrije winkels, schoenmaker, Hotspot Hutspot, kringloopwinkel, koffie tentjes met diverse woonkamers (stiltekamer, werkkamer), kinderopvang, flexibele werkplekken, community centre . Ipv 50.000 bedrijvigheid naar 10.000 bedrijvigheid middenstand waar bewoners gebruik van kunnen maken.	Onderdelen van de hier geschetste visie maken ook onderdeel uit van de gewenste programmamix van kleinschalige creatieve bedrijvigheid, duurzame winkels en bv ondersteunende, kleinschalige horeca op Crailo. Ten aanzien van het programma voor Crailo verwijzen we naar het antwoord zoals gegeven bij vraag 23. Uitgangspunt voor Crailo blijft de ontwikkeling van 5 hectare bedrijvigheid op Crailo Zuid, de Palmkazerne en het entreegebouw zoals vastgelegd in het ambitiedocument.

Vraag 30 tot en met 36 zijn op 12 januari 2020 gesteld. De vragen en beantwoording zijn in onderstaande tabel opgenomen.

#	Gemeente	Partij	Onderwerp/thema	Vraag	Antwoord
30	Hilversum	GroenLinks	Energie	Plan Crailo heeft ook met de 95 extra woningen en lage woningdichtheid. Het doel om Crailo energiepositief te laten zijn vergt een grote inspanning. Is het doel om Crailo energiepositief te laten zijn makkelijker, moeilijker of even moeilijk haalbaar wanneer het aantal van 590 woningen verder wordt vergroot?	Verdere uitbreiding met woningbouw betekent dat er meer energievraag komt voor woningbouw. Dit betekent dat er in ieder geval meer zonne-energie opgewekt zal moeten worden dan nu berekend is. De huidige berekening gaan uit van een plan van 500 woningen. Daarbij wordt er o.a. van uitgegaan dat het dakvlak van de bedrijvigheid voor 50 % benut wordt . Voor de 90 woningen zal bekeken moet worden hoe dit in het concept ingepast gaat worden en waar de extra panelen geplaatst kunnen worden. De conclusie in het onderzoek was dat er nog enige capaciteit is als er meer dan 50 % van de daken van bedrijvigheid hiervoor wordt benut. Vanwege toenemende schaarste in de beschikbare ruimte die geschikt is voor het plaatsen van zonnepanelen wordt het dus zeker moeilijker als het aantal woningen hoger wordt dan de nu voorgestelde 590 woningen.
31	Hilversum	GroenLinks	Programma	Uitgaande van het voorstel tot de bouw van 590 woningen en een winstgevende grondexploitatie, tot welk percentage kan het aandeel middelduur ten koste van duur nog worden vergroot?	Een antwoord op deze vraag kan worden gegeven als de actualisatie van de grondexploitatie is doorgevoerd in het eerste kwartaal van 2020. Dan kan ook aangegeven worden of een grotere verschuiving dan nu beoogd haalbaar is voor Crailo. Vooralsnog is de verwachting dat de kosten/ opbrengsten in evenwicht zijn. De uitgangspunten van de doelstelling van de grondexploitatie zoals gesteld bij de aankoop in de samenwerkingsovereenkomst t.w. een ten minste neutrale GREX, gelden hierbij nog steeds .
32	Hilversum	GroenLinks	Grondexploitatie	Hoe groot is het aandeel risicoreservering in de grondexploitatie? Kunt u inzicht bieden in de weging van deze risico's?	Voor een antwoord op deze vraag zie het antwoord bij vraag 31.
33	Hilversum	GroenLinks	Ecologie	Klimaatverandering is een feit. Ondanks de wereldwijde inspanning om de temperatuurstijging van de aarde te beperken zullen de klimaatgordels in West-Europa naar het noorden opschuiven. Is hiermee bij de selectie van de big-five al rekening gehouden of zal klimaatverandering de vestigings-/overlevingskansen bemoeilijken?	Uitgangspunt is het bepalen van passende natuurdoeltypen voor Crailo geweest. Hierbij is nadrukkelijk gelet op de verbindingen met de omgeving en het vergroten van de robuustheid van de natuur door de natuurlijke inrichting op Crailo. Bij de selectie van passende doelsoorten (de big-five) is vooral gekeken welke soorten goed passen bij de natuurdoeltypen en zijn de te verwachten effecten van de vestigings- en overlevingskansen niet zozeer meegenomen. Op het moment is hier überhaupt nog weinig onderzoek over beschikbaar.
34	Hilversum	GroenLinks	Mobiliteit	Het is ons opgevallen dat de autowegen in het mobiliteitsplan niet perse eindigen bij de centraal gelegen buurthubs. Hoe wordt voorkomen dat toekomstige bewoners niet de buurthubs voorbij rijden en alsnog bij de woningen in het groen gaan parkeren?	Uitgangspunt is dat alle woningen en bedrijven bereikbaar zijn met de auto en dit betekent dat er een fijnmazig wegennet noodzakelijk is. De wijze waarop het parkeren wordt ingericht is zowel onderwerp van het onderzoek naar de uitwerking van het mobiliteitsconcept als van het inrichtingsplan openbare ruimte. Beide komen in een latere fase aan de orde. Een beheerplan zal hier ook onderdeel van moeten zijn.
35	Hilversum	GroenLinks	Mobiliteit	Parkeren op eigen terrein bij de categorie dure woningen zorgt voor autobewegingen tot diep in het gebied en is strijdig met de ambitie het buurtschap autoluw te ontwerpen. Waarom wordt er desondanks gekozen om het parkeren voor de categorie dure woningen op eigen terrein te faciliteren?	Parkeren op eigen terrein is niet te verbieden in welke regeling dan ook. Dit betekent dat bij vrije kavels het van belang is om aan te geven op welke wijze het parkeren op eigen terrein geregeld mag worden waarbij parkeren zowel uit het zicht is en ook niet in het openbaar gebied plaatsvindt c.q. plaats kan vinden. Daarnaast is het beleid om de toekomstige bewoners te verleiden gebruik te maken van elektrische deelauto's. Dit zal ook onderdeel zijn van het nog uit te werken mobiliteitsconcept Crailo.
36	Hilversum	GroenLinks	Mobiliteit	Komen er vormverplichting in het bestemmingsplan t.a.v. het parkeren op eigen terrein (uit het zicht, ondergronds of opgenomen in het gebouw) ?	In het beeldkwaliteitsplan dat opgesteld gaat worden zal hier zeker aandacht voor zijn mede omdat de ruimtelijk kwaliteit een belangrijk speerpunt is op Crailo. Dit zal ook terugkomen in het bestemmingsplan bij het opstellen van de bestemmingsplan regels. Zie verder het antwoord op vraag 35.

#	Gemeente	Partij	Onderwerp/thema	Vraag	Antwoord
37	Hilversum	Diverse partijen	Mobiliteitsconcept	In het plan van aanpak mobiliteit Crailo (bijlage 8 bij het raadsvoorstel) is het op basis van de tekst bij schema 1 onduidelijk welk vertrekpunt qua parkeernorming wordt gehanteerd in het nader onderzoek naar het mobiliteitsconcept. Kunt u dit verduidelijken/corrigeren?	In de toelichtende tekst bij schema 1 op pagina 3 van het plan van aanpak mobiliteit Crailo is ten onrechte de tekst ' Parkeernorm 1,0 en 0,5 voor sociaal' opgenomen. In de gecorrigeerde versie van dit plan van aanpak (update 22-01-2020) is dit gecorrigeerd. Bij onderzoeksvraag 4 op pagina 10 van het plan van aanpak is nu ter verduidelijking opgenomen welke parkeernorming het vertrekpunt dient te zijn in het onderzoek, te weten: - een parkeernorm van 2,0 per woning voor duur - een parkeernorm van 1,0 per woning voor midden - een parkeernorm van 0,5 per woning voor sociaal Ook zijn op pagina 11 van de gecorrigeerde versie de meest actuele inzichten op het gebied van planning verwerkt.
38	Hilversum	GroenLinks	Mobiliteitsconcept	Kunt u aangeven wat een innovatieve parkeerhub is en hier een nadere toelichting op geven?	Op pagina 130 van het stedenbouwkundig- en landschapsplan wordt dit behandeld: " In het concept wordt uitgegaan van drie buurthubs en een centrale wijkhub waar elektrische deelauto's worden geplaatst, maar waar ook andere logistieke en buurtvoorzieningen worden gedeeld: het afvalbrengsysteem, breng- en haalpunt voor pakketbezorgers, laadpalen op zonnepanelen, de deelbakfiets, wifi, de ruilbibliotheek." Op pagina 131 is een afbeelding ter illustratie opgenomen. De basis van het concept is gebaseerd op een Mobipunt. Het concept wordt internationaal al succesvol toegepast in bijv. Noorwegen, Duitsland en België. Meer informatie vindt u op de website www.mobipunt.net .
39	Hilversum, Laren & Gooise Meren	Diverse partijen	Grondexploitatie en financiën	Er is behoefte aan meer inzicht in de financiële aspecten van de planvorming en de grondexploitatie, wanneer kan hier meer inzicht in worden gegeven?	Toegezegd wordt dat in april 2020, nadat de AV Crailo de geactualiseerde grondexploitatie heeft vastgesteld, de gemeenteraden gezamenlijk worden geïnformeerd over de financiële aspecten en geactualiseerde grondexploitatie. In diezelfde bijeenkomst worden de gemeenteraden geconsulteerd over het conceptrapport mobiliteitsconcept Crailo.
40	Gooise Meren	VVD	Programma	Kunt u aangeven wat de verdeling is van het woonprogramma over de drie gemeenten?	De wethouder geeft aan dat de verdeling van het programma geen rol heeft gespeeld bij de opzet van het plan en dat het uitgangspunt is dat een integrale benadering de beste garanties biedt voor een hoge kwaliteit op Crailo. Dit uitgangspunt is ook vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst die gesloten is door de drie gemeenten. De indicatieve verdeling over de drie gemeenten wordt nader verduidelijkt aan de hand van onderstaande tabel.

Verdeling ontwikkelareaal, bedrijventerrein en woningbouw Crailo per gemeente (indicatief o.b.v. van voorbeeldverkaveling)

	Gooise Meren		Hilversum		Laren		Totaal	
	Absoluut	Percentage	Absoluut	Percentage	Absoluut	Percentage	Absoluut	Percentage
Areaal ontwikkelgebied (excl GNR over te dragen 42.768 m2 op Larens grondgebied en Gebed zonder End)	106.029 m ²	28,9%	199.077 m ²	54,2%	62.322 m ²	17,0%	367.410 m2	100%
Bedrijventerrein + entree Creatieve bedrijvigheid	11.000	22,0%	7.859 m ²	15,7%	31.207 m ²	62,3%	50.066 m2	100%
Woningen (indicatief o.b.v. voorbeeldverkaveling)	242	41,0%	299	50,7%	49	8,3%	590	100%